

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/275/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

171/2016. számú (X. 13.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszosok**¹ által 2016. július 29-én előterjesztett **panaszuk** alapján indult eljárásban a 2016. október 13. megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A két panaszos 2016. július 29-én, postai úton terjesztette elő közös panaszbeadványukat, amelyben a velük szemben 2016. július 25-én foganatosított rendőri intézkedést sérelmezték.

I.

1) A beadványban előadták, hogy 2016. július 25-én, reggel 6-7 óra közötti időszakban A. Á. ...-i KMB-s és Sz. B. ...-i KMB-s ... településen, a ... utca 56. szám alatt F. A-nál (az egyik panaszos volt élettársánál) tartózkodtak a közös gyermekeiknél látogatóban. A két KMB-s rendőrrel évek óta tartó viszályaik vannak egy a panaszosok által üzemeltetett kocsmá miatt. Ez a viszály sajnos odáig fajult, hogy el kellett a saját házukból költözniük egy másik megyébe, és albérletet kell fizetniük. Amint a rendőrök tudomására jut, hogy a közelben vagy a faluban, ...-on vannak, mert őket figyelgetik, akkor azonnal ott teremnek, kötékednek és büntetést büntetésre halmoznak. Ez jelen panasz kapcsán sem történt másképp. Ahogy megtudták, hogy a faluban tartózkodnak, arra keltek reggel, hogy a rendőrök kiabálva közlik mindkettőjükkel a volt élettárs házában, hogy azonnal öltözzenek fel, mert mind a ketten körözés alatt állnak és azonnal be kell őket vinni. Amikor megkérdezték, hogy miért, akkor a rendőrök azt mondták, hogy majd kint a kocsinál

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

elmondják, de papírjuk nincs róla, mert otthon hagyták. A 9 éves kisfiukat sem engedték oda hozzájuk, aki sírva ment vissza a házba, mert őt a rendőr beküldte. Miután A. Á. beszólt a központba, közölték a panaszosokkal, hogy nincs semmilyen körözés, majd ezután nevetve közölték, hogy menjenek be.

A panaszosok szerettek volna utánajárni, hogy mi volt ez, így felhívták a ... Rendőrkapitányságot. A hívás során elmondták, hogy mi történt, amelyre azt a választ kapták, hogy nem Amerikában vannak, nem kell semmilyen papír ahhoz, hogy a rendőr intézkedjen. Ezután a panaszosok a 107-es hívószámot tárcsázták, ahol a Testület elérhetőségét megadták nekik és azt is mondták, hogy mindenképp kérelmezzék a Testület eljárását, hiszen a velük szemben lefolytatott eljárás nem volt szabályszerű, az már rendőri túlkapas volt és hogy ők is hivatalból megkezdik az ügy kivizsgálását. Erre figyelemmel kéri a panaszosok az eset kivizsgálását a Testülettől.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a ... Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg:

1) R. Sz. K. c. r. őrgy. mb. KMB alosztályvezető (ismeretlen időpontban kelt) parancsnoki kivizsgálásában A. L. Á. r. ftörm. és Sz. B. r. ftörm. által végrehajtott rendőri intézkedés kapcsán az alábbi parancsnoki megállapításokat tette.

2016. július 25-én, 7 óra 29 perc 37 másodperc időpontban az egyik panaszos (B. E.) bejelentést tett a 112-es segélyhívó számra, a [...] telefonszámról az esetlapon rögzítettek szerint azért, mert kora reggel a ...-i rendőrségről ketten elmentek érte, erőszakkal bevitték az élettársa házából, amire nem volt okuk, engedélyük. A bejelentést fogadó megadta a Testület elérhetőségét, majd az esetről a megyei Tevékenységirányítási Központ (továbbiakban: TIK) értesítette a ... Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokát, aki azt jelezte a Rendészeti Osztályvezető irányába, aki azonnal még aznap (2016. július 25.) elrendelte az eset parancsnoki kivizsgálását.

A tényállás szerint 2016. július 24-én 19 óra és másnap 7 óra időtartamban A. L. Á. r. ftörm. K. I. KMB, 2016. július 25-én 7 óra és 19 óra időtartamban Sz. B. r. ftörm. ... KMB teljesített szolgálatot. A két KMB rendőri jelentést készített a 2016. július 25-én 6 óra 46 perckor ... település, ... utca 54. szám alatt, a panaszosokkal szemben lefolytatott rendőri intézkedésről. Az intézkedést megelőzően A. L. Á. r. ftörm. 6 óra 16 perckor felhívta Sz. B. r. ftörm-t a szolgálati mobiltelefonján abból a célból (mivel a ... Rendőrkapitányságon a „Sz.” dossziéba betekintve látott két darab körözési adatlapot, amelyek a panaszosok neveire szóltak), hogy kíséreljék meg a körözött személyek felkutatását. Az adatlapok KIR HERMON rendszerből kerültek kinyomtatásra, a körözések szabálysértési bírság meg nem fizetése miatt kerültek kiadásra. A. L. Á. r. ftörm. és Sz. B. r. ftörm. együtt 6 óra 45 perckor megjelentek ... település, ... utcában, majd az 54. szám alatt a nyitott kiskapun bemenne a ház bejárati ajtaján kopogtatva F. A. (B. E. volt élettársa) nyitott ajtót. Érdeklődtek a panaszosok tartózkodási helyét illetően, aki a rendőröket beengedte a házba, mivel mindkét panaszos benntartózkodott. Két alkalommal, hangosan „Jó reggelt!” szavakkal felébresztették őket, közölték, hogy mindkettőjükkel szeretnének beszélni. Az egyik panaszos (L. M.) kérésére, hogy hagyják el a szobát a rendőrök, addig amíg felöltözik, kimentek a szobából az udvarra. Sz. B. r. ftörm. a bejárati ajtót figyelte, A. L. Á. r. ftörm. pedig szolgálati mobiltelefonján felhívta a

szolgáltatírányító parancsnokot, akinek jelentette, hogy a keresett személyeket megtalálták, adataikat bediktálása után ellenőrizték. A szolgálati parancsnok, ahogyan a panaszosok adatait ellenőrizte, közölte a rendőrrel, hogy egyik panaszos sem szerepel a körözési rendszerben. A rendőrök erre figyelemmel mindkét személytől elnézést kértek, az intézkedést befejezték és elhagyták a helyszínt. Kényszerítő eszköz alkalmazására, hangos szóváltásra, erőszakos magatartásra nem került sor. A panaszosok ennek során szidalmazták a rendőrséget.

A parancsnok a vizsgálat során megtekintette és eredetben az iratanyaghoz csatolta a KIR HERMON rendszerből kinyomtatott azon adatlapot, ami alapján a két rendőr megállapította a körözés tényét. A parancsnok meghallgatta a panaszosokat, valamint megkereséssel fordult a ... Megyei Rendőr-főkapitányság Informatikai Osztálya és a TIK Osztálya felé a segélyhívószámra, valamint a ... Rendőrkapitányságra telefonon érkezett bejelentés hanganyagának beszerzése végett. Ellenőrzést végzett az SZNYR nyilvántartásban, a Robotzsaru Neo helyszíni bírság, valamint az univerzális statisztika menüpontjában, valamint a NETZSARU adataiban.

Az adatlap alapján egyértelműen megállapította, hogy az egyik panaszosnak (B. E.) a ... Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Alosztálya a [...] számon meg nem fizetett helyszíni bírság végrehajtása miatt folyamatban lévő ügyében, 2016. május 9-én, 13 óra 9 perckor adta ki a körözést, ami rögtön, 13 óra 10 perckor kinyomtatásra került. Az adatlap akkor került kiadásra a ...-i KMB-s részére, aki azt a dossziéból vette ki. Az adatlap eredetben a vizsgálati anyaghoz csatolásra került.

A beszerzett hanganyag szerint B. E. panaszos 2016. július 25-én felhívta a ... Rendőrkapitányságot, ahol a hívását a szolgáltatírányító fogadta, azonban rövid idő után a hívást megszakította, mert a szolgáltatírányító által elmondottakat sérelmezte, így a rendőri intézkedés tekintetében nem nyilatkozott. Ezt követően hívta a 112-es segélyhívó számot, ahol bejelentést tett arról, hogy két rendőr őt a reggeli órákban a gyerekek mellől kirángatta. Közölték vele, hogy körözés van ellene, majd a későbbiekben megállapítást nyert, hogy valójában nincs körözése, a rendőrök a körözés tekintetében semmilyen iratot bemutatni nem tudtak a számára. Adathordozón a hanganyag a vizsgálati anyaghoz csatolásra került.

Az SZNYR adatbázisában történt lekérdezés eredményre vezetett; B. E. panaszos tekintetében 51 db bejegyzés szerepel a nyilvántartásban, amelyből megállapítható, hogy 2013. december 19. napjától 2016. április 4. napjáig 23 db esetben szabálysértési eljárás során vagy a helyszínen helyszíni bírság keretében alkalmaztak vele szemben elmarasztalást. A többi bejegyzés a bírságok befizetését és a járásbírság által történt elzárásra átváltoztatás tényét tartalmazza. Az SZNYR nyilvántartólap a vizsgálati anyaghoz csatolásra került.

A Robotzsaru Neo rendszerben helyszíni bírság menüpontjában B. E. panaszos adataira történt lekérdezés eredményeként 29 db ügy szerepel. (Tekintettel arra, hogy ezen ügyek részletezése nem képezi a panasz eljárás részét, így a Testület a kivizsgálás jelen pontjának szó szerinti ismertetésétől eltekint.)

Figyelemmel B. E. panaszos szabálysértési előéletére indokolt volt annak vizsgálta, hogy vele szemben A. J. Á. r. ftörm. és Sz. B. r. ftörm. szabálysértési feljelentés megtétele következtében indítottak-e szabálysértési eljárást az elmúlt időszakban. A Robotzsaru NEO univerzális statisztika menüpontja alatt a parancsnok ellenőrizte a két rendőr által készített

szabálysértési feljelentés iratokat, amely állapotján megállapította, hogy A. J. Á. r. ftörm. 2015-ben négy alkalommal készített szabálysértési feljelentést; 2016-ban ilyen irat nem készült. Sz. B. r. ftörm. mindössze egy esetben tett szabálysértési feljelentést a panaszos B. E-vel szemben 2015 novemberében; 2016-ban ilyen irat nem készült. Ennek kapcsán a Robotzsaru Neo közrendvédelmi statisztika menüpontjából a parancsnok megállapította, hogy a két rendőr 2015-ben összesen 62 esetben, 2016-ban összesen 23 esetben tett szabálysértési feljelentést, amelyhez mérten a B. E-vel szemben tett 5 db feljelentés csekély mennyiségnek tekinthető.

A fentiekben megállapított adatokra tekintettel a parancsnok indokoltnak látta annak az ellenőrzését is, hogy A. L. Á. r. ftörm. és Sz. B. r. ftörm. mikor, milyen időszakonként intézkedtek B. E. panaszossal szemben. A Robotzsaru Neo rendszer adatai szerint Sz. B. r. ftörm. 2016. január 1. és 2016. augusztus 18. közötti időintervallumban összesen 83 db általános igazoltatást rögzített a rendszerben, amelyek között B. E. panaszos nem szerepelt. A. Á. r. ftörm. ebben az időszakban összesen 105 db általános igazoltatást rögzített, ezek közül egy esetben, 2016. június 6-án, 16 óra 48 perc időpontban igazoltatta B. E. panaszost. Ezek a számadatok alátámasztják, hogy a rendőrök a panaszos irányába eltűzöttnek mondható, fokozott figyelmet nem tanúsítottak.

A parancsnok ellenőrizte továbbá a panaszos személyét, a vele szemben elrendelt elővezetések tekintetében a Robotzsaru Neo rendszerben 2015. év és 2016. év vonatkozásában, amely során megállapította, hogy 2015. év során hat esetben, 2016. évben pedig öt esetben rendelték el vele szemben elővezetést, amely oka helyszíni bírságok és szabálysértési bírságok meg nem fizetése volt, egy alkalommal pedig a ... Járásbíróságra történő előállítását rendelték el.

A parancsnok a vizsgálat eredményeként megállapította, hogy A. L. Á. r. ftörm. és Sz. B. r. ftörm. 2016. július 25-én fogatosított rendőri intézkedése során a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 11. § (1) bekezdésében leírtaknak maradéktalanul eleget tettek. A. L. Á. r. ftörm. figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy B. R. panaszos nevére szóló körözési adatlap 2016. május 9-én került nyomtatásra, így azt a nyilvántartásban ismételtelen köteles lett volna ellenőrizni, amit Sz. B. r. ftörm. ugyancsak elmulasztott megtenni, mielőtt elkezdtek volna a rendőri intézkedést. Az intézkedés kapcsán mindketten beléptek a ... település, ... utca 54. szám alatti magánlakásba, azonban ennek az Rtv. 39. § (1) bekezdésében foglalt törvényi feltételei hiányoztak. Erre figyelemmel a parancsnok a rendőri intézkedést szakszerűtlennek és jogszerűtlennek minősítette.

A vizsgálat során a feltárt hiányosságok tekintetében a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 181. § (1) bekezdése alapján fegyelemsértést követ el és fegyelmi eljárás keretében felelősségre kell vonni a hivatásos állomány tagját, ha a szolgálatteljesítésre vagy a szolgálati viszonyára vonatkozó kötelezettségét vétkesen megszegi. A parancsnok erre figyelemmel javasolta a két intézkedő rendőr ellen fegyelmi eljárás megindítását.

2) A rendőrség mellékelte az ismert személy körözés részletes lista elnevezésű dokumentumot.

L. M. panaszos vonatkozásában 2016. május 9-én, szabálysértési eljárás keretén belül rendelték el a panaszos körözését, amelyet a 2016. május 18-án kelt, személykörözés

visszavonásáról szóló határozatban vontak vissza, tekintettel arra, hogy a panaszos a vele szemben kiszabott helyszíni bírságot megfizette.

B. E. panaszos vonatkozásában 2016. május 9-én, szabálysértési eljárás keretén belül rendelték el a panaszos körözését, amelyet a 2016. május 24-én kelt, személykörözés visszavonásáról szóló határozatban vontak vissza, tekintettel arra, hogy a panaszos a vele szemben kiszabott helyszíni bírságot megfizette.

3) A rendőrség mellékelte Sz. B. r. ftörm. 2016. július 25-én kelt rendőri jelentését, amelyben előadta, hogy 2016. július 25-én a szolgálata teljesítését megelőzően, 6 óra 16 perckor a szolgálati mobiltelefonján hívta fel őt a szolgálatban lévő A. Á. r. ftörm. ... KMB, hogy „KMB iratok vissza” gyűjtőben, a „Sz.” mappában látta a panaszosok körözési adatlapját. Elmondta, hogy körözik őket, ellenőrizték le a tartózkodási helyüket mielőtt befejezi a szolgálatellátást. A „Sz.” mappában valóban volt körözési adatlap, de úgy emlékszik a rendőr, hogy május havi, új körözésről nem volt tudomása.

6 óra 45 perckor a kollégával együtt megjelentek ... település, ... utcában, ahol az egyik panaszos testvére (B. R.) éppen az utcában tartózkodott. Megkérdezte tőle a rendőr, hogy mit tud a testvéréről, amelyre azt válaszolta, hogy az elmúlt este látta utoljára, itt hagyta nála az autóját, mert rossz a váltója és egy pécsi ismerőse elvitte magával még az este folyamán. Hozzátette, hogy ha nem hiszik el, akkor nyugodtan nézzenek körül a lakásban. A fentiek után, 6 óra 55 perckor átmentek a szomszéd házba, ahol B. E. volt élettársa (F. A.) lakik. mivel nyitva volt az utcai kiskapu, így a bejárati ajtóhoz mentek és bekopogtak. Ajtót nyitott F. A., akitől a rendőr megkérdezte, hogy mit tud B. E-ről, tudja-e a tartózkodási helyét, mert beszélniük kell vele. Ekkor ő először azt a választ adta, hogy „nem tudok róla semmit!”. Ekkor még egyszer a rendőr megkérdezte tőle, hogy biztos nincs itt a panaszos; ekkor F. A. már elmosolyodott, félrelépett az ajtóból, azt kezével kinyitotta és mutatta a rendőröknek a kezével, hogy menjenek be. Az ajtón belépve jobbra, az utcafronti szobába mentek, ahol a fal melletti ágyon a panaszosok voltak. Ekkor két alkalommal hangosan beköszöntek a rendőrök a szobába, hogy „Jó reggelt!” ekkor mindkét személy felébredt. A. Á. r. ftörm. közölte velük, hogy szeretnének mindkettőjükkel beszélni. Ekkor L. M. panaszos megkérte őket, hogy amíg felöltözik, addig menjenek ki a szobából, amely kérésének a rendőrök eleget is tettek és kimentek az udvarra. Amíg öltöztek, kb. 10 percet vett igénybe, addig mindkét személyt az utcán álló szolgálati jármű mellett igazoltatták. Az igazoltatás során személyes okmány nem volt a személyeknél, így adataik bemondás alapján kerültek rögzítésre. Az intézkedést a ... utcában lakó szembe szomszéd (I. I.) is látta. Az intézkedés során F. A. nem volt végig jelen, mert többször megszólalt a telefonja, illetve bement papucsot húzni. Az intézkedés végére megjelent B. R., aki megkérdezte testvérét, hogy mi lesz vele és utána azonnal hazament. A. Á. r. ftörm-t a szolgálatirányító tájékoztatta, hogy többször is ellenőrizte a fenti személyek körözését a számítógépes rendszerben, de ott nem szerepelnek. Azt is mondta, hogy kettő kolléga is próbálja nézni a rendszerben a fenti személyeket, de nem értik, hogy lehet az, hogy az iratra kinyomtatott körözés hatályos, mivel amellettt nincs visszavonó határozat, de a számítógépes rendszer mégsem jelez körözést. Mivel az iratok ellenőrzése nem vezetett eredményre, így a szolgálatparancsnok utasítására az intézkedést befejezték, A. Á. r. ftörm. a személyektől elnézést kért, közölte velük, hogy tévedés történt, majd 7 óra 5 perckor elhagyták a helyszínt.

Az intézkedő rendőr jelentése végén megjegyezte, hogy a fenti személyek ellen sem ő, sem A. Á. r. ftörm. sem testi kényszerít, sem kényszerítő eszközt nem alkalmazott, velük nem

kiabáltak. Az intézkedés során L. M. panaszos a járda szélén ült, B. E. panaszos a szolgálati jármű és a járda között állt, szidalmazta a rendőrséget, a rendőröket, a kolléganőket (nem tudják mit csinálnak, öt percenként vissza kell hívni őket, mert előkeresik az iratokat...), illetve azt mondta, hogy tele van a f*szja ezzel a faluval és a földre köpött.

4) A. Á. r. ftörm. 2016. július 25-én kelt jelentésében előadta, hogy 2016. július 24-én 19 órától, másnap 7 óráig látott el éjszakai szolgálatot a ... Rendőrkapitányság illetékességi területén a ... forgalmi rendszámú szolgálati járművel. (Figyelemmel arra, hogy a jelentés szinte szó szerint egyezik az előző alpontban ismertetett jelentéssel, így a Testület az ismétlések elkerülése végett csak az új, érdemi információkat emeli ki abból és közli azokat jelen pont alatt.)

Amikor A. Á. r. ftörm. megkezdte a szolgálatát, a szolgálatparancsnoknál lévő „KMB vissza” mappát átnézte, amikor tapasztalta, hogy az ő nevére nincs, de ... KMB (SZ. B.) nevére van a mappában kettő darab körözési adatlap, illetve egy egyéb körözésről szóló irat, amiből kettő B. E. panaszos nevére szól, egy pedig L. M. panaszos nevére. A fentieket közölte a szolgálatparancsnokkal és elmondta neki, hogy szolgálata megkezdése előtt pont látta mindkét személyt, ezért majd a reggel folyamán továbbítja a ... KMB-nek ezen iratokat, mivel ő hétfő reggel kezdi meg a szolgálatát. A rendőr a szolgálata teljesítése előtt megtankolta a szolgálati járművet 5 óra 45 perckor és közölte a szolgálatparancsnokkal, hogy visszavigye-e ... településre a járművet, amivel Sz. B. r. ftörm. reggel a szolgálatát kezdi, tekintettel arra, hogy egyedül lesz, viszont a „postában” bent voltak számára a körözésről szóló iratok, így a látott iratok alapján megkísérelték a körzésben szereplő személyeket felkutatni. A fenti személyek már régóta ismertek a rendőrség szemszögében, szinte havonta van elfogató vagy elővezetési parancs ellenük, illetve több erőszakos bűncselekményt is elkövettek már.

Amikor ... településre ért, látta, hogy a korábban B. E. panaszos által vezetett jármű a testvére háza előtt parkol. Ekkor a szolgálati mobiltelefonon felvette a kapcsolatot Sz. B. r. ftörm.-rel. [...]

5) A rendőrség mellékelte L. M. panaszos, 2016. július 28-án 10 óra 10 perc és 10 óra 20 perc között meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet, amelyben a panaszos előadta, hogy szóbeli idézésre jelent meg az eljáró hatóság előtt. A részére a hatóság ismertette, hogy 2016. július 25-én, 6 óra 30 perc körüli időpontban történt rendőri intézkedéssel kapcsolatban történt bejelentés kivizsgálása kapcsán kívánják őt meghallgatni. Ezzel kapcsolatban csupán annyit kívánt a panaszos elmondani, hogy nem kíván különösebb módon nyilatkozni, tekintettel arra, hogy a mai napon írásban megtették a panaszukat a Testület felé az ügy kivizsgálása végett. Nem kívánja, hogy a ... Rendőrkapitányság foglalkozzon az ügygel, tekintettel arra, hogy B. E. panaszos akkor reggel a ... Rendőrkapitányságra is bejelentést tett, mivel azonban nem foglalkoztak különösebben az ügygel, így hívta ... települést. Mászt az ügygel kapcsolatban elmondani nem tud.

6) B. E. panaszos meghallgatása 2016. július 28-án 10 óra 30 perc és 10 óra 40 perckor volt, amelyről a felvett jegyzőkönyv tartalmazza, hogy szóbeli idézésre jelent meg a panaszos a rendőrségen. A panaszos valóban tett bejelentést a 2016. július 25-án 6 óra 30 perc körüli időpontban történt rendőri intézkedéssel szemben. Nem kívánt az ügyben részletes vallomást tenni, mivel a mai napon feladta a postán a panaszlevelét a Testület felé az ügy kivizsgálása végett. Sajnos nincs bizalma a ... Rendőrkapitányság irányában, tekintettel arra, hogy akkor reggel telefonon felhívta a kapitányságot 7 óra 18 perckor, amit tud igazolni, de közölték,

hogyan ez nem Amerika, a rendőr azt csinálja, amit akar; ezért rakta le a panaszos a telefont és hívta fel ... települést. Ezek után nem kívánja, hogy itt vizsgálják az ügyet. Mászt az ügyel kapcsolatban nem tudott elmondani.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszosok beadványukban sérelmezték azt, hogy őket mindenféle jogalapot nélkülöző módon intézkedés alá vonták. Kifogásolták a rendőrök helyszínen nyújtott tájékoztatását és az intézkedés során tanúsított magatartásukat. Véleményük szerint részrehajló rendőri intézkedés érintettjei voltak.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosoknak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta meg, hogy vajon keletkezett-e a rendőrségnek a panaszosokkal szemben intézkedési kötelezettsége.

A rendőrség tényelődása szerint a panaszosokkal szemben azért került sor rendőri intézkedés kezdeményezésére, hiszen az egyik KMB rendőr szolgálata végén észlelte, hogy egyik kollégája mappájában a panaszosok személyére vonatkozó körözési lapok vannak, amelyek kapcsán információval bírt a panaszosok holléte felől. Ezen tényre tekintettel értesítette kollégáját és a körözésre figyelemmel a panaszosok feltehető tartózkodási helyére mentek és ott intézkedés alá vonták a két személyt.

Az Rtv. 1. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése. A (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését; a 2. pont alapján szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 77. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a rendőrség feladatai ellátása során a körözési eljárás lefolytatásához szükséges adatokat kezeli.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése értelmében a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A (2) bekezdés szerint a rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Végezetül a hivatkozott jogszabályhely (3) bekezdése előírja, hogy ha szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt. A Szolgálati Szabályzat a fentebbi szabályokat a szabálysértések elkövetésére vonatkozó gyanú esetén követendő intézkedési kötelezettségre vonatkozó rendelkezésekkel egészíti ki. A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdés szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A (2) bekezdés alapján a szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A (3) bekezdés szerint a rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátásához, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Tekintettel arra, hogy az intézkedők az intézkedésről készült jelentéseikben egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy mindkét panaszossal szemben körözés volt érvényben, így a Testület ezt az információt tényként kezelte. Ezt megerősítette a körözési nyilvántartási rendszerből kinyomatott adatlap is, amely szerint mindkét panaszossal szemben, szabálysértési eljárás keretén belül 2016. május 9-én rendelték el körözést helyszíni bírság meg nem fizetése miatt. A rendőrök ezt követően kezdeményezték a panaszosokkal szemben intézkedést.

Habár első olvasatban egy hatályos körözés valóban a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztet az Rtv. 13. § (1) bekezdése értelmében, mégis az intézkedő rendőröknek mindenkor figyelemmel kell lenni az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelményre.

A hivatkozott jogszabályhely szerint: (1) a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Ezen jogszabályhelyre figyelemmel a rendőrnek még az intézkedés kezdeményezése előtt meg kellett volna arról győződnie, hogy a körözések valóban hatályosak-e, hiszen amennyiben nem, akkor az intézkedés jogalapja dől meg ezáltal. A Testület gyakorlatában is számos esetben fordult elő, hogy a nyilvántartás nem naprakész volta miatt számos személyt ért jogsérelem különféle intézkedések foganatosítása miatt. Ezen körülményre figyelemmel a

rendőröknek fokozottan oda kellett volna figyelniük arra, hogy mielőtt érdemben intézkedni kezdenek, akkor ellenőrizték azt, hogy a körözés valóban hatályos-e. Ezt még a kapitányság épületén belül A. Á. r. ftörm. elvégezhetette volna a nyilvántartások ellenőrzését követően, amennyiben erre nem volt módja, akkor szintén rövid úton, rádió keresztül lekérdezhette volna az adatokat. A Testület álláspontja szerint, mivel a rendőrök egyike sem tett eleget ezen kötelezettségének mielőtt érdemben intézkedni kezdtek volna a panaszosokkal szemben, így a Testület véleménye szerint mindkét panaszos tisztességes eljáráshoz való joga súlyosan sérült, hiszen úgy kezdeményeztek velük szemben intézkedést a rendőrök, hogy ahhoz nem volt kellő jogalapjuk. A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán külön fokozott figyelmet szentelt annak a ténynek, hogy a körözéseket május elején rendelték el (május 9-én), míg az intézkedésre július 25-én került sor, így a rendőroktől elvárható lett volna, hogy egy több mint két hónapja kiadott körözést (ráadásul mindkét esetben helyszíni bírság meg nem fizetése miatt) leellenőrizzenek, mielőtt annak érvényt szereznek.

A fentiekben kifejtettek értelmében a rendőri mulasztás súlyosan sértette a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, hiszen a velük szemben végrehajtott rendőri intézkedés jogalapot nélkülöző volt.

2) A panaszosok sérelmezték azt, ahogyan a rendőrök velük szemben felléptek: nevetve közölték, hogy körözés van ellenük, így be fogják őket vinni; azt is kifogásolták, hogy az egyik rendőr azt mondta nekik, hogy nincs papírja a körözésről. Az egyik panaszos felhívta a ... Rendőrkapitányságot, ahol azt közölték vele, hogy „ez nem Amerika” és, hogy a rendőrnek nem kell papír ahhoz, hogy valakit intézkedés alá vonhasson.

A rendőrség a sérelmezettek vonatkozásában feltett Testületi kérdéseket nem válaszolta meg érdemben, így a panaszosok által előadottakat vette alapul a rendőri fellépés megítélése kapcsán.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a rendőrség hallgatott a kifogásoltak megválaszolása során, így a Testület – a következetes gyakorlatára figyelemmel – a panaszosok által előadottakat fogadta el a történeti tényállás kialakítása során. Ennek kapcsán a Testület megállapította, hogy a panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök **nem tartották be az intézkedés során tanúsítandó magatartásra vonatkozó normákat, így ez sértette a panaszosok emberi méltóságához való alapvető jogát.**

3) A Testület végezetül megvizsgálta azt, hogy vajon a rendőri fellépés részrehajló volt-e.

A parancsnok a kivizsgálásában határozottan cáfolta volna azt, hogy a panaszosok bármelyikével szemben részrehajlóan intézkedtek volna, hiszen mind a kezdeményezett rendőri intézkedések, mind pedig a megtett szabálysértési feljelentés kapcsán vezetett nyilvántartások ellenőrzését követően kijelentette, hogy nem tapasztalt olyat, ami alátámasztotta volna a részrehajlást.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése tartalmazza a részrehajlásmentes rendőri intézkedés alapvető követelményét, így eszerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület ezen a ponton hivatkozik a Rendőri Hivatás Etikai Kódexében szereplő 5. pontra, amely szerint a „rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz kínzást, könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el. Empátiával fordul embertársai felé, védelmet és segítséget nyújt a rászorulóknak.”

A Testület gyakorlata szerint a részrehajló rendőri intézkedés két értelmet takar; az egyik szerint részrehajlónak minősül a rendőri intézkedés, amikor a panaszost a rendőri intézkedés során azért éri hátrány, mert a panaszossal szembenálló felet előtérbe helyezi a rendőr azért, mert valamilyen kapcsolat (rokoni, baráti, ismeretségi) áll fent közöttük. A másik szerint pedig ezen eset hiánya esetén, amikor a rendőrök nem tesznek eleget azon kötelezettségüknek, hogy a kikerkezésüket követően a helyszínen történeteket objektíven felderítsék.

A Testület az intézkedés során felmerült egyéb körülményeket is megvizsgálta, azonban nem tudott olyan többletkörülményt feltárni, amely alátámaszthatta volna az intézkedés részrehajló voltát. Álláspontja szerint az indokolatlan, szükségtelen, jogalapot nélkülöző intézkedést rendőri mulasztás okozta, azonban nem tudott olyan körülményt kimutatni az egyes eljárási cselekmények kapcsán, amely az intézkedés részrehajló jellegére utalt volna. Erre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy **a rendőrség a panaszosokkal szemben nem járt el részrehajlóan, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joguk.**

IV.

A Testület véleménye szerint súlyosan sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga, amikor őket jogalapot nélkülöző módon, egy rendőri mulasztás következményeként vonták intézkedés alá. A panaszosok által kifogásolt, az intézkedés során kifejtett rendőri magatartás kapcsán a Testület a panaszosok emberi méltósághoz való jogának sérelmét állapította meg. A Testület végezetül vizsgálta az intézkedés részrehajló voltát, amely vonatkozásában nem tudott olyan körülményt feltárni, amely ezt alátámaszthatta volna, így álláspontja szerint nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való alapvető joga, velük szemben nem intézkedtek részrehajlóan a rendőrök.

V.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2016. október 13.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag